

Lentekriebels

Nog steeds neemt het aantal donateurs toe; het aantal van 750 komt in zicht. En ook de verzoeken om informatie en advies. Relatief veel verzoeken van mensen die van plan zijn zich een (stolp-) boerderij te verwerven; lentetijd's nestdrang blijft niet tot de vogelstand beperkt. Ook vragen van degenen die zojuist de stap tot aankoop hadden gezet en nu voor het probleem van restauratie, renovatie en indeling komen te zitten.

De laatste maanden kenmerken zich ook door een andere, minder positieve ontwikkeling. Nog geen algemeen beeld, daar zijn de voorbeelden te beperkt voor en bovendien te plaatselijk bepaald. Het gaat om enkele gevallen waarbij het afgeven van een sloopvergunning niet geweigerd kon worden. Opvallend is daarbij de rol van de verontruste burger die een stuk verloederig signaleert (en die aan ons meedeelt). Sloop waarbij verschillende oorzaken de aanleiding vormen.

Factoren

Eenzijds is het de milieuwetgeving die daarbij een factor vormt en het voortbestaan c.q. het functioneren van een boerderij in de weg staat, maar anderzijds stuiten wij op een ernstiger bedreiging: de onbeschermd status van de meeste boerderijen. Ook al is er de intentie tot behoud uitgesproken dan ontbreekt het vaak aan een beleid tot bescherming: geen gemeentelijke lijst van monumenten en/of beeldbepalende panden. En zelfs als zo'n lijst er wel is,

Welstand en stolpen

De Stichting Welstandszorg Noord-Holland beoordeelt en bevordert de ruimtelijke kwaliteiten van de gebouwde omgeving. Zij schenkt zowel aandacht aan de kwaliteit van de plannen voor nieuwbouw en de inrichting van de openbare ruimten, als aan het behoud van de karakteristieke waarden van stad en land.

Stolpen zijn karakteristiek voor het Noord-Hollandse landschap, daarom is het van belang dat er zorgvuldig met deze bouwwerken wordt omgegaan. Door onder andere functieverandering en schaalvergroting is er veel veranderd aan en om de stolpen. De laatste tijd is het aantal bouwaanvragen toegenomen door de lage rentestand. Ook tal van stolpen worden verbouwd. De kunst is om de moderne bouwensen in te passen in de vaak subtiele bouwstijl en de oorspronkelijke verhoudingen van de bestaande stolp. Zo kan het karakter van de stolp behouden blijven.

Bij het plaatsen van nieuwe ramen bijvoorbeeld dient niet alleen de plek van het raam bekeken worden, maar ook het raamtype, de grootte en het materiaalgebruik zorgvuldig afgewogen en afgestemd worden. Vindt zo'n

afstemming niet plaats dan is de kans groot dat de ingreep een negatieve invloed op de uitstraling -en daarmee op de waarde- van de stolp heeft.

Bij de beoordeling van een bouwplan van een stolp zullen de welstandscommissies altijd proberen tot een zo passend mogelijk resultaat te komen. Waar er onduidelijkheid bestaat, volgt overleg met de opdrachtgever of ontwerper. Zo nodig wordt een bouwhistoricus of de boerderijstichting voor overleg ingeschakeld. Door deze aanpak wordt de kwaliteit van het bouwplan en zijn omgeving vergroot.

Liesbeth Maats,
Welstandszorg Noord-Holland ▲

Stolphoeve 'Tijdverblijf', Middenbeemster (zie pag. 3)

FOTO: WIJNDEL JONGENS

ontbreekt het aan een financiële vertaling om de bescherming ook maar enigszins in concreto te kunnen realiseren. Op korte termijn willen wij door middel van een inventarisatie komen tot een duidelijk overzicht van de situatie.

Ons bestuur is met ingang van deze lente uitgebreid met de heer Evert Vermeer, in dagelijkse doen burgemeester van Heerhugowaard en in andere hoedanigheid ook nog groot kenner en liefhebber van het (Noord-Hollandse) landschap. ▲

INHOUD

- ▲ *Lentekriebels*
- ▲ *Welstand en stolpen*
- ▲ *Agrarische toekomst voor de stolp?*
- ▲ *Stolp als polderhuis*
- ▲ *Stolpenwinkel*
- ▲ *Jaarverslag*
- ▲ *Stolpen in het nieuws*
- ▲ *Advisering*
- ▲ *Riet in Twisk*

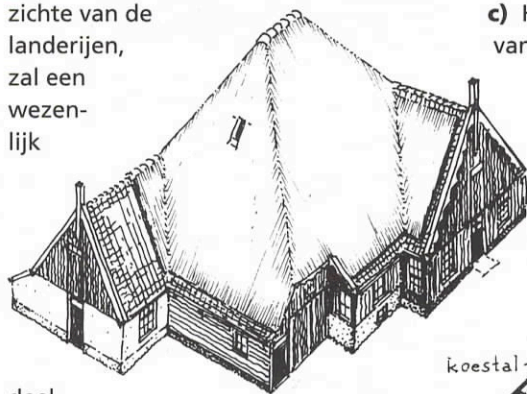
Agrarische toekomst voor *Reacties gevraagd!*

FOTO: MART GROENTJES

Landelijk tafereel bij Schermerhorn.

In oktober 1991 schreef Sam Broers van de Dienst Landbouwvoorlichting, team Rundveehouderij, kantoor Hoorn, in onze Nieuwsbrief nr.7 een boeiend artikel over de rol van de traditionele stolp in het moderne boerenbedrijf. Kort samengevat kwam de conclusie van zijn verhaal op het volgende neer. Het aantal stolpen dat agrarisch wordt gebruikt, blijft afnemen. Louter door de gunstige ligging van het pand ten opzichte van de landerijen, zal een wezenlijk

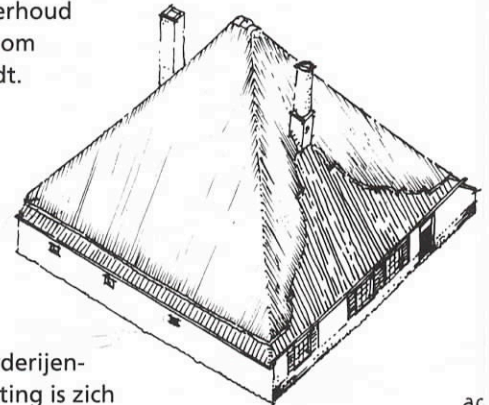
deel van het stolpenbestand als onderdeel van het boerenbedrijf gehandhaafd kunnen blijven. Weliswaar wordt het belangrijkste deel van het

agrarisch bedrijf uitgeoefend in nieuw gebouwde loopstallen en schuren, de woonfunctie van de stolp wordt echter in praktisch alle gevallen gehandhaafd. Broers noemt in zijn artikel een aantal mogelijkheden om de nog resterende ruimte van de stolp in agrarische zin nuttig te maken; variërend van afkalfstal tot werktuigberging en alle opties daar tussen in. De Boerderijstichting onderkent een aantal kenmerkende feiten:

- a) Juist veel agrariërs erkennen en herkennen de waarde van de stolp als element in de agrarische traditie.
- b) Stolpen zijn zulke imposante gebouwen, dat nieuw te bouwen schuren en loopstallen (bestaansvoorwaarde bij het voortzetten van het agrarisch gebruik) veelal zonder grote landschappelijke gevolgen kunnen worden gebouwd, mits erfinrichting en beplanting ook met zorg en aandacht bij de nieuwbouw worden betrokken.
- c) Het gebruik van de stolp voor functies van afkalfstal en werktuigberging is technisch lang niet altijd ideaal.
- d) Niet gebruiken -leeg laten staan- is in alle gevallen slechter dan een mogelijk

(technisch gezien) niet optimaal gebruik.

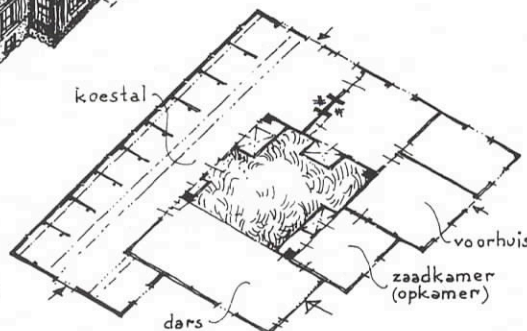
e) Alleen al via het instandhouden van het economisch vermogen dat een stolp nu eenmaal vertegenwoordigt, is het belang bij een zo doelmatig mogelijk boerengebruik groot. Een gebruik dat tevens de post onderhoud in toom houdt.

De Boerderijstichting is zich bewust van de aparte positie van de stolpen die geheel of gedeeltelijk in boerenbedrijf zijn.

Naast het woonaspect moet er in en om de stolp ook worden gewerkt. En via dat werken moeten de centen verdiend worden om onder andere de stolp te onderhouden! Om nu een indruk te krijgen hoe het tweede agrarisch gebruik van stolpen al in de praktijk is opgelost, willen wij graag via de lezers van deze nieuwsbrief (of via hun vrienden, burens of familie), schetsen ontvangen van bestaande toepassingen. Graag met

Als voorbeeld twee plattegronden met bijbehorend object van de beide meest voorkomende stolptypen. Rechts de Noord-Hollandse normaalstolp (met een eventuele 'staart') en links een Westfries model met voorhuis. Het kenmerkend verschil zit 'm in de positie van de dars ten opzichte van de lengterichting van de koestal ('lange regel'). Zo is het heel eenvoudig geworden de voor u van toepassing zijnde plattegrond in verhouding te vergroten en voor uw schets te gebruiken.

de stolp?

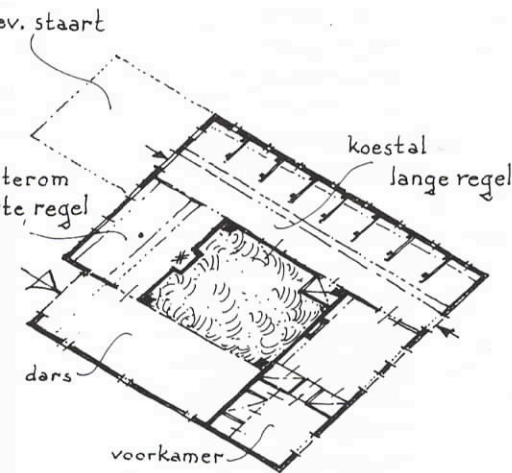
een korte motivering.

De beste of de meest bruikbare oplossing wordt gepubliceerd en gehonoreerd. Uw schets wordt zeker niet beoordeeld op 'mooi tekenen', maar vooral op het in kaart brengen van praktische oplossingen.

Een eenvoudige plattegrond en een doorsnede is vaak al voldoende. De hier afgedrukte plattegronden vormen daarbij een hulpmiddel.

Uw reactie(s) kunt u inzenden naar het secretariaat:

Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen NH. ▲

Stolp diende als polderhuis

'Op pedalen langs gemalen' heet een serie door de Noordhollandse waterschappen samen met Kunst en Cultuur Noord-Holland uitgebrachte fietsroutes. Een van de routes voert door de polders Zijpe en Wieringerwaard. Hierin is het oude polderhuis van de Wieringerwaard opgenomen. Dit polderhuis is in 1612 in de vorm van een stolpboerderij gebouwd. Behalve polderhuis was het ook gemeentehuis; nu is het gedeeltelijk als oudheidkamer ingericht. Het fraaie interieur is vastgelegd op de nieuwe videoband (zie 'stolpenwinkel'). De fietsroute is voor 1 gulden bij de VVV Schagen te koop. ▲

Stolpenwinkel

Band

De videoband 'Stolpen van binnen en van buiten' is razend populair, want de eerste serie is op! Dankzij de genereuze steun van de Dr. Hofsteestichting en de Friesland Bank kon een tweede productie worden gemaakt. De verkoopprijs blijft daardoor gelijk: f 20,- (f 25,- incl. porto).

Boek

Er zijn van het fraaie boek 'De stolp te kijk' nog exemplaren verkrijgbaar. Kosten f 29,50 (incl. porto).

Fiets

Drie aantrekkelijk beschreven routes leiden per fiets langs de meest karakteristieke stolpen in West-Friesland

(2 routes) en Beemster.

Kosten per route: f 3,50;

alle drie: f 10,- (beide prijzen incl. porto).

Bestel

Steeds door overmaking van het totaalbedrag en vermelding van het artikel op de giro van de Boerderijstichting (zie achterpagina). ▲

Jaarverslag 1996

De activiteiten van vorig jaar zijn in verslagvorm vastgelegd. Dit beknopte en eenvoudig uitgevoerde verslag is naar onze functionele relaties in de provincie verzonden. Donateurs en belangstellenden kunnen een exemplaar bij het secretariaat aanvragen. ▲

STOLPEN IN HET NIEUWS

Uit het Noordhollands Dagblad, verzameld door Ed Dekker, journalist.

Veehouder M. Koster uit SCHELLINKHOUT in protest bij Gedeputeerde Staten. Zijn WLTO-jurist ziet de 'markante situering' niet als steekhoudend argument om zijn stolp tot provinciaal monument te maken.

Ook in LIMMEN strijd. Twee inwoners dreigen 50 mille gemeentesubsidie mis te lopen. Zij volgden niet alle formaliteiten bij de restauratie ter waarde van 9 ton van hun stolp.

De 400-jarige ZIJPE bouwt over de Grote Sloot een stolpbrug.

Kordaat optreden van de brandweer redt boerderij De Franschman in BERGEN van de ondergang. De brand, ontstaan in de schoorsteen, leidt tot forse schade.

Vier ton kost het splitsen van een stolp in WIJDEWORMER in twee woningen. Door de verbouwing verdwijnen de bedsteden.

Een felle brand verpulvert een stolp in HOOGKARSPER. Oorzaak: kortsluiting. De bewoners verliezen alles; ook hun bril.

Veel reserveringen voor de logiesruimte in de stolp van veehouder C. Uitentuis in MIDDELIE. Met 10 collega's doet hij mee aan De Boerenkamer, een hotelproject in het veenweidegebied.

Pogingen stranden om een boerderij in WINKEL voor sloop te behoeden. Het gemeentelijk predikaat 'beeldbepalend' leidde niet tot een beschermende status.

Bewoners van een woonboerderij in HEERHUGOWAARD in verzet tegen de oprukkende, laatste fase van nieuwbouwplan Oostertocht.

Wijkt een boerderij in OUDESCHILD voor de aanleg van een tweede bedrijventerrein?

Metershoge vlammen schieten uit het rieten dak. De brandweer is machteloos, de hitte vreselijk. WIERINGERWAARD verliest een stolp, net verbouwd.

De provincie bestempelt de BEEMSTER hoeve Tijdverblijf tot monument.

Mooie reclame voor Noord-Holland: 4 fiere 100.000 kg-koeien in de stal van de statige ZIJPER stolp Patrimonium. ▲

AARDINGEN & BLIKSEMBEVEILIGING

G. de Boer v.o.f.

Witte Paal 41
1742 NL SCHAGEN
Tel. 0224-217045
Fax 0224-296951

voor:
nieuwbouw - verbouw
renovatie - restauratie
woningbouw
utiliteitsbouw
sportaccommodaties
interieur adviezen

**architectenburo
sander douma bna**

1841 gb stompctoren
noordervaart 73
tel. 072-5039847
fax 072-5039803

Heeft u bouwplannen?

*Bouwer van burger- en utiliteitsbouw,
restauratie, renovatie, onderhoudswerken
en projectontwikkeling.*

Akerbouw b.v.
Fielkerweg 2
1921 AN Akersloot
0251-315817

- Voor al uw:
- Hout- en Timmerwerken
 - Renovatiewerkzaamheden
 - Onderhoudswerken • Kleine nieuwbouw

*Tevens plaatsen wij
kozijnen, ramen en deuren*

Fa. H.G. Jonk & Zn. Aannemingsbedrijf

Westeinde 28 - 1636 VE Schermerhorn
Tel. (072) 502 14 90 - Faxnr. (072) 502 25 13

**van
wier**

van
wier
GRAFISCHE VORMGEVING BNO
Oude Haven 83 Medemblik
Postbus 150
1670 AD Medemblik
Tel. 0227-543230
Fax/ISDN 0227-547501

van der Bel b.v. SLOOPWERKEN EN HOUTHANDEL ASBEST VERWUDERING

- Sloopwerken • Renovatiesloopwerk
- Asbestsanering • Brandschade-, c.q. opruimingswerkzaamheden
- Houthandel; nieuw en gebruikt

Zuiderzeestraat 16, 1719 LA Aartswoud
Telefoon 0229-581327, Fax 0229-582772

Utiliteitsbouw, restauraties, winkels,
hotels, boerderijen en woningbouw

Architektenburo Cornelis de Jong bv
Middenweg 189, 1462 HM Middenbeemster
telefoon 0299 681407, fax 0299 683473

**STEENHANDEL
MARTIEN MOL BV**
Tel. 072 - 5091707
Postbus 60 - 1870 AB - Schoorl

- groothandel in oude bouwmaterialen
- in- en verkoop gebruikte straatstenen
- gebikte metselsteen - dakpannen - plavuizen
- wandtegeltjes - ijzerwerk - hekwark - enz.
- schouwen en oud sanitair

OPSLAG:
Zijperweg 20, industrieterrein Lagedijk
Schagen
Tel. 0224 - 215235

HOEKSTRA & VAN ECK BV MAKELAARS TAXATEURS O.G. ASSURANTIËN

MONNICKENDAM,	KERKSTRAAT 64,	0299 654000*
PURMEREND,	WATERLANDLAAN 88,	0299 472021*
AMSTERDAM,	WESTEINDE 10,	020 6241214*
ALKMAAR,	KENNERMESTRAATWG 181,	072 5272000*
HEERHUGOWAARD,	MIDDENWEG 239,	072 5712217*

**Onze naam,
uw garantie voor
kwaliteit**

Bouwbedrijf

G.J. Rotteveel & Zn. v.o.f.

AANNEMERS B. & U.

Voor alle bouwwerken op en om het boerenerf.

DE STOLPSPECIALIST VOOR HEEL NOORD-HOLLAND

ZUIDERVAART 133, 1847 LK ZUID SCHERMER, TELEFOON 072 - 5044256, FAX 072 - 5044513

de Zinger

**Traditionele stijlinterieurs,
ontwerp en uitvoering van
interieurbetimmeringen
in traditionele en
landelijke bouwstijl.**

**Gespecialiseerd in keukens met
onopvallend geïntegreerd
hedendaags comfort.**

Toonkamer en opslag:

Noorddijk 18, Noordbeemster
Telefoon 0299 690273
Fax 0299 690474

Geopend: dinsdag t/m zaterdag
van 11.00 tot 17.00 uur.

Kantoor en werkplaats:

Wormerweg 17
1464 NB Beemster
Telefoon 0299 671922
Fax 0299 674661

**Antieke bouwmaterialen
en restauratiewerken.**

Leveringen van o.a.:

- **Hang- en sluitwerk**
Houten deurknoppen en ladenknoppen, wervels - startwervels van klein tot groot, deurkrukken in gietijzer, messing, messinghoorn, knoppen van porselein enz., handgesmede vlinderscharnietjes, kruisgehengen - duimgehengen, grendels enz.
- **Wandtegels**
De mooiste 'replica witjes' 13 x 13 en tegeltableau's. Originele 15 x 15 en randtegels enz.
- **Sanitair**
- **Binnen- en buitendeuren**
- **Deurroosters en levensbomen**
- **Schoorsteenmantels**
In marmer en hout.
- **Balusters, trapspijlen, trapleuningen, hekwerken en nog veel meer authentiek materiaal.**

Tevens levering van:

- Aquamarijn natuurverven op lijnolie basis.
- De originele Noorse teer.

MAATWERK IN:

**KOZIJNEN
RAMEN
DEUREN
TRAPPEN
LIJSTWERK**

Visser Hraam

Tel. (075) 617 79 84, Zaandam

FILIP TRUYEN
ARCHITEKT HBO-BNA

DIJKEINDE 1, 1153 PH ZUIDERWOUDE nabij Monnickendam

TELEFOON 020 403 15 88 TELEFAX 020 403 34 69

RIETDEKKERSBEDRIJF

SIJM

**NIEUWBOUW, REPARATIES
EN ONDERHOUD**

Dorpsstraat 179 Zwaag, Tel. 0229 - 262140

ARCHITECTEN- EN
INGENIEURSBUREAU
W.A. DE HERDER BNA

Varkensgrasweg 3 - 5
WESTERLAND - HIPPOLYTUSHOEF

telefoon: 0227 - 591474
telefax: 0227 - 591931

Steek uw licht op bij het grootste bouwarsenaal.

Specialist in: pannen en gevelstenen

BouwCenter BBN

Toonzaal: "De Doelen", Achterstraat 2, 1621 GH Hoorn, Tel.: 0229-212922

Advisering

Onze Boerderijstichting kan u 'op locatie' deskundig van advies dienen. Om een indruk te geven van de verschillende vragen is hier een overzicht van de verstrekte adviezen in 1996.

(sommige aanvragers hadden meer dan één vraag)

- ▲ 2x Bouwkundige staat i.v.m. aankoop
- ▲ 2x Bouwkundige staat i.v.m. verzakking, scheuren, zetting enz.
- ▲ 5x Suggesties voor herindeling
- ▲ 2x Aanbrengen ronde schoorsteen
- ▲ 2x Vernieuwen gootwerk
- ▲ Ombouwen zolder tot slaapkamers
- ▲ 6x Houtwormbestrijding
- ▲ Kleuren van het schilderwerk
- ▲ 2x Splitsing; geschikt maken voor bewoning door 2 gezinnen
- ▲ 3x Veranderen gevelindeling
- ▲ Voegwerk, inboetwerk
- ▲ Beoordeling vierkantsconstructie
- ▲ Vernieuwing darsdeuren
- ▲ Kapberg geschiktmaken voor andere functie
- ▲ Aanbrengen dakkapel/dakvensters
- ▲ Dakbedekking, dakbeschot
- ▲ Vloerconstructie/fundering
- ▲ Algemene vragen over onderhoud
- ▲ Aanpassing aan moderne wooneisen
- ▲ 2x Muren en ramen terugbrengen in oorspronkelijke stijl
- ▲ Verwijderingen stopriet
- ▲ Isolatie/plaatmateriaal
- ▲ Indeling tuin en erf; plantkeuze

In vele gevallen werden adressen verstrekt van leveranciers en bedrijven en in een aantal gevallen werd doorverwezen naar een architect en naar de gemeente i.v.m. bestemming (-splan), aanvragen en regelingen.

Herkomst van de aanvragers (huidige woonplaats/plaats object)

- ▲ Hoorn/Schellinkhout
- ▲ Bobeldijk
- ▲ Twisk
- ▲ Bakkum-Noord
- ▲ Opmeer
- ▲ Heiloo
- ▲ Zuidermeer
- ▲ Weesp
- ▲ 't Zand
- ▲ Zaandam
- ▲ Egmond a/d Hoef (2x)
- ▲ Noordbeemster (2x)
- ▲ Zuidschermmer
- ▲ Andijk
- ▲ Obdam
- ▲ Heerhugowaard
- ▲ Wervershoof
- ▲ Venhuizen
- ▲ Hoogwoud
- ▲ Bergen
- ▲ Alkmaar/Barsingerhorn
- ▲ Castricum
- ▲ Schoorl
- ▲ Sint Maartensbrug

VRAAG & AANBOD

Vaak komt het verzoek om een voor bewoning aangepast stolpinterieur te kunnen bekijken. Wij beschikken graag over adressen dus mocht u over een dergelijk voorbeeld beschikken en bereid zijn dat te tonen, dan graag contact met het secretariaat.

Het aanbod: recentelijk is ons van twee keer een complete vierkantsconstructie aangeboden, bij interesse: een briefje naar het secretariaat.

Riet in Twisk

De actieve stolpenkring in Twisk was afgelopen winter bijeen om thuis te raken in de wereld van het rieten dak. De firma Wood Chemie uit Blaricum belichtte de mogelijkheden van het brandwerend maken van riet als dakbedekking.

Behandeling van binnenuit met het middel HG-40 leverde tenminste 3 uur brand(uitbraak)vertraging op! Het behandelen van de buitenkant bleek duurder, waarbij de discussie over de risicoverschillen in een onbeslist eindigde. Rietdekker Koning uit Zwaagdijk lichtte vervolgens voor over riet als bouw materiaal en het vak van rietdekker. Nagepraat werd er over boetjes en afdakjes. De volgende keer staat in het teken van de erfindeling.

Nieuwsbrief nr. 18 van de Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', april/mei 1997.
Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 - 589 45 51.
Giro 338181 t.g.v. penningmeester Stichting Vrienden van de Noordhollandse stolp, Oosterblokker.

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Grafische verzorging: Carla Buijsman, Le Bureau, Zwaag (0229 - 21 73 46)

Advertenties: Mooijman Media- en Projectmanagement, Zwaag (0229 - 24 46 27)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Oplage: 1.350 exemplaren

De nieuwsbrief verschijnt 3 maal per jaar.

Het bestuur van de Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp':

J.J. Schilstra (voorzitter)
Komlaan 29, 1861 EE Bergen

M. Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

J. van Diepen (penningmeester)
Zuiderdracht 14, 1696 AL Oosterblokker

W. Messchaert (perscontacten, vierkantdeling)
Stierop 1, 1911 NG Uitgeest

S. Douma, Schermerhorn
C. de Jong, Middenbeemster
W. Schermerhorn, Grootschermer
F. Truijten, Zuiderwoude
P. Verhoeven, Heerhugowaard
E. Vermeer, Heerhugowaard
dr. ir. R. van de Waal, Heemstede

De adviseringscommissie:

S. Douma, A. Geertman (boerenerven), C. de Jong, ing. P.J. Pretz (secretaris) en F. Truijten.

Advisering

Verzoeken om advies gaarne telefonisch op te geven aan de secretaris van de adviseringscommissie, dagelijks bereikbaar tussen 10.00 en 16.00 uur, 072 - 562 47 05.

Het is mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische onderwerpen 'op locatie' uit te brengen. Voor een dergelijk (eerste) advies wordt een bijdrage van f 75,- (donateurs) of f 100,- (niet-donateurs) in rekening gebracht.

De activiteiten van de Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp' worden mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de stichting Welstandszorg Noord-Holland en de Dr. Hofsteestichting.